

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 1. Sicut Oseas, sic agit Christus mulierem diligens perditam, & ponit abyssos in thesauris suis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

mas; ipsam autem aquarum creat fontem celestium, quæ in ciuitatem Sichar regurgitent, quibus oppidani diuinæ sine gratiæ fontibus recreantur. Vnde nobis, si tot inter fontes aquarum sui deficiamus ac refrigerio destituti collabamur. Vt igitur animosè delectemur in chæmus Quadragimæ, vsque dum ad florulam Paschæ pertingamus alacritatem, illas nobis Dominus infundat, quas nobis obtinebit Regina cælorum incluta, si eas humiliter ab illa flagitemus, dicendo. *Aue Maria.*

§. 1. Sicut Osee, sic agit Christus mulierem diligens perditionem, & ponit abyssos in thesauris suis.

Ad hoc illum obligas, vt armis incedat grauis, litibus expositus: indubiè, namque ipso domum circumeunte, prosiliet amicus amara bene affectus, illum iugulaturus. Quod si ille pepercerit, cum ipsa tantos habeat preces, aliquis accurret, stringetque gladium, ex quo necesse erit, ad arma manusque deuenire. Modo beatus, cum ita velis Domine, vadet Propheta, & semel domum circumbit, & mandatum tuum expleverit Absit hoc, replicat Deus, sed volo, vadas, & sæpe sapius inuitas, nec desistas quæ in mille mulierem blandiis, donisque pellicias, donec in tuum attraxeris amorem, tibi que ita deuineris, vte valde diligat, intime afficiatur, ducaque in vxorem. Taleme Domine mulierem? qua dote ditatur? Nulla, quinimo hoc iubeo, vt illam ex proprijs dotes facultatibus, illic de bonis tuis largiaris aurum, argentum, triticum, & quibus ditescat. Fiat Domine: verumtamen expediens iudico, quam primum cum illa conueniat, vt det illi libellum repudij, non enim vati conuenit viro meritis insigni, illi conuicere mulieri, immunda, scortæque valissimo. Nec hoc permitto, ait Dominus: hæc mea mens est, vt continuo illi conuiuas, ex eaque preces patet filios. Quis (quæritur D. Hier.) hoc non admiretur. Deo talia propheta præcipienti, quis non obiciat, quæ prius obiecimur? Noveris igitur, quod tardior multo Deus fuerit in præcipiendo quam propheta in exequendo: quam primum enim Dei præceptum audiuit; cum videbis amasium ardentissimum, amore languentem adulteræ, & mulieris, qua nulla libidinosior, eicem illam vagatur, ambit, nec à cepto deseruet, donec in suam pelliciat voluntatem. in vxorem assumat, procreetque ex ea filios. Verè, ô Propheta (loquitur D. Hieron.) cum hæc modo videam, te magis admittor, tam cito Dei mandatum implentem, quam Deum hoc tibi præcipientem. An non consultum fuisset (inquit ille) vel parum obfisteres, vel saltem aliquid obijceres ad rei deperplacere mandatum, cum hoc tam velociter, & quasi nihil aliud desiderans, impleretis? Quando Moysi præcepit Dominus Pharaonem adiret, perpensa rei difficultate, se humiliter excusauit, & institit quantum potuit, vt alius mitteretur. Hieronimus replicat, & supplicat, hoc attendat, se infantem, loqui nescientem, & tam arduo negotio incapacem. Quando præcepit Ezechiel in rei symbolum farinam humano stercore commisceret, panem pinis, ac comederet; naufragus obloquitur

II.
Rationes
opponuntur
varias.

III.
Cur Pro-
pheta se
non ex-
cusa-

Prudenti sale gratiaque singulari notat Doctor Ecclesie maximus D. Hieron. facinus quoddam Osee, quod inter S. Scripturæ mysteria caput atollit. Ad cuius intelligentiam, supponendum est, vnam eandemque esse mulierem, de qua Dominus in 1. & 3. capite loquitur; quod si in hoc eam vocet adulteram, indicans fuisse maritatum, in primo tamen dicitur: *Vxor fornicationum*, quod idem significat: & ita intellexerunt Theodoretus Antiochen. & Rufinus. Vocat Dominus Prophetam, atque: Prophetam Domine, quid me vis facere? Volo te amasium agere, & mulierem ambire.

Quid hoc Domine, mihi ne, qui professione vitæque sum propheta, hoc præcipis? quid, quæro, commune habet vxorem ambire, cum orationis, lacrymarum, & solitudinis exercitijs? hoc mihi placet, vt facias. Et quam Domine, puellam eligant? Num sorte Virginem sacerdotis filiam, virginem solitariam, orationi deditam, cuius actiones Prophetæ conueniant actionibus, & pariter in vnum conuuant? Nequaquam, inquit Dominus. Ibi post angulum mulier habitat vile scortum, infamis meretriz, & cæteris inhonestior, nomine Gomer filia Debelatim, quæ suo nomine, qualis sit, circumferret. Gomer namque significat, *Consummata*, mulier, quæ venalem possim formam exhibet: *Vxor fornicationum*, mulier habens vitium, mille fornicationibus desolata, a viro per diuortium separata, centum alijs viuens voluntaria pellex, & modo amasium domi detinet, quem præ cæteris diligit: *Vade, diliges vxorem fornicationum, mulierem adulteram dilectam amico.* Quis credat, æterne Deus, te tale quid tuo præcipere Propheta?

Exob. c.

4. 14.

Ab. c. 10.

14.

D. Hier.

Tom. 5.

Os. c. 12.

10.

IV.

Myste-

rium in

hoc præ-

uidit.

Propheta: *A. A. Domini Deus, ecce anima mea non est polluta.* Admitteque Deus orationem, oppositam, & stercus hominis mutavit in stercus boui minus hostidum. Et dum D. Petro Apostolo iniungit: occide & manduca serpentes, colubros, immunda terra animala Respondit: *Abstulisti Domine, quia nunquam manducaui onne commune & immundum.* Tu vero, propheta, multo in re maioris negotij, ac nauleæ diligentior: *Quis non scandalizetur, & dicat: Oseas meretricem accipere iubetur uxorem & non contradicit? Non saltem nolle se simulat, ut rem turpem facere videatur inuisus sed exequitur latus imperium, quasi optauerit, quasi nullo tempore eum pudicissimam vacasse peccata, cum honestiora, & absque peccato sanctos viros remisse Domino legerimus, &c.* Nihil hoc ex mouerat enim præscijs Propheta, ea quæ Deus disponebat, suisque mandabat Prophetis, eo fieri animo, ut per illa signaret, quæ facturus esset in mundo factus homo. Vnde & idem Dominus ait: *Ego visionem multiplicavi & in manu Prophetarum assimilatus sum.* Quando hoc illi Deus iniunxit, in se reuersus Propheta, nomenque considerans Oseas, quod in Hebræo idem significat, quod Iesus, intellexit præceptum hoc sibi imperatum, ut præfigurare, quod verus Iesus & Saluator esset impleturus. Hic est ille, qui mulierem non exhorreuit lubricam, adulteram, vile scortum, nec animam vitiorum libidinumque sterculinum, & qui aduenit, cui pectus erat fornax amoris ardentissima, totus affectu captus ut illam ambiret, blandiretur, mille dilectionis argumentis deuinciret, ut eius amorem sibi conciliaret, cum ea connubium intraret, proprijs dotata facultatibus, & opibus affatim ditaret caelestibus. Licet autem de his pessimis discurrere lauius, hoc tamen modo dixisse sufficiat, quod amoris ille discipulus diuinum nobis describat Oseam Christum diuinis affectibus prosequentem, & requigentem mulierem illis infamem conditionibus, quas in illa ex industria depingere voluit, luxuriosam, scortum, multorum procorum amicam, & modo scortatoris reprobam contubernio, Samaritanam, vilem, meretricem aquariam, qui eius amore captus illam quaerit, expectat, ambit, blanditur, caelestibus demulcet rationibus, promissis delinit gratissimis, quibus illam in suam suauiter & ardentem trahat voluntatem, nec à proposito desistit, donec per viuam fidem sibi despondeat, quam inestimabilibus honorat diuitijs, & per illam omnes Samaritanos, olim diaboli filios, in filios generat spirituales. O mysterium! ô Sacramentum!

Hinc intelliges (inquit Origenes apud Lycom. quem imitatur D. Aug.) cur Christus uenturam. Reuolue (inquit) celeberrimas S. Scripturæ historias, & inuenies sponsalia, coniugia ceteris famosiora & mysteriosiora à Deo disposita, ut per illa quædam procederet electa sanctorum generatio Patriarcharum originem sumpsisset apud fontes & puteos, ibidem vitis mulieres, expectantibus sibi à Deo destinatas. Quando Eliezer domus Abrahæ dispensator profectus est, filio Domini sui Isaac uxorem electurus, ex quo populus electus, imò Christus ipse nasciturus præfigurabatur; hanc statuit sibi conditionem, quâ & Dei cognosceret voluntatem, & sponsam, Isaac præuisam, ut ipsa esset mulier, quæ ad fontem tibi proximum accederet aquam haustura, ubi tam diu immotus hæsit, donec formosa illa Rebecca adueniret, & cum ea familiariter ageret, vnde contractum fuit matrimonium: quinimo iam habito consensu, quando ipsam ad terram deduxit Geraris, in qua Abraham & Isaac morabantur & iam esset consummandum, notatæ dicit Spiritus S. quod Isaac procedens obuius, ut illam in sponsam sibi susciperet, ad celebrem hauriret puteum, quem Abraham effoderat, atque à foribus expurgarat & Isaac dilatauerat, qui putreus dicebatur *Iuramentis*, de quo rixatus fuerat Abraham, quando illum aperuit, cum seruis Regis Abimelech, & Isaac cum Palesthinis.

Matrimonium Iacob filij Isaac cum elegantissima Rachel, principium duxit apud nominatissimum illum puteum, ubi regionis illius pallores continebant, ut adquirent greges, & Iacob expectante, prodijt Rachel gregem ipsa concomitans. Connubium Meysi ducis populi Israel cum filia Raguel Sacerdotis Madian eodem plane modo principium habuit apud illum puteum nouissimum, quo illa sex alijs comitata sororibus, accesserat, ut quibus aquam hauriret. Similia, in veteri reperimus (inquit Origen. testamento. Cum autem sciamus illud noui esse symbolum, quædam in Euangelio figuratum, nec longius erit progrediendum, aut folia multa perlegenda: enim statim ea suggerit D. Ioannes. Principem considerat primogenitum æternitatis, ecce uenit, & mulierem quaerit desponsare Samaritanam, ut illi, qui peccatores, & terreni nati fuerant, in filios Dei renascerentur. Ea intentione ad puteum accesserunt, quo præuidit mulierem accessuram idololatram, infidelem, lasciuam, immundam, quales uel paucæ, & hæc delegit in sponsam sibi charissimam, cum illa conuerterat: cum enim ad-

in peccatorum salutem & remedium, non eos superbus, tumensque dedignatur. O cæleste mysterium?

Hoc animos deiectos erigit peccatorum, fatigique vt ob id Deum Angeli collaudent. Alacris inuitat Dauid omnes sanctos, vt Deo ex toto corde laudes concinant gratiarum: *Exultate iusti in Domino.* Quæ laudis ratio, Dauid? Multa, eaque præclara Dei recenset opera iustorum digna præconijs, at illud prius singulare: *Ponit in thesauro abyssos.* Repicat hic D. Basilijus: *Ad communem intelligentiam, magis esset accommodatum si dixisset: Ponit in abyssis thesauros.* Quis namque vidit vngam, vt abyssus thesauros includeretur: oppositum valde bene: cum probè calleamus in illis terræ & maris abyssis recondi thesauros infinitos: Arca non parua includitur, sed panis aræ, pecunia non bursum sed burse pecuniam imponimus. Non contradico, sed ne secundum communem hoc sensum intellexeris, ait D. Augustinus quem sequitur D. Gregorius quia Dei thesauri, vixi sunt virtutum gratijs admodum venerandi, qui in eius eminenti abaco splendidi, illos D. Paulus appellat: *Vasa in honorem.* Pretiosa, & instrumenta, quæ Deus suis inserit thesauros, cælos intellige. Peccatores, abyssus sunt, quorum crimina fundum nesciunt, sic eos delineat D. Icaanes quando de dracone narrat infernali, quod in abyssis concludatur, quo declarat, quorundam corda omnium abyssos nequiarum, de quibus, & in quos supremum habet diabolus dominium. Hoc Dei est opus, Angelorum omniumque Sanctorum dignum laudibus, quod ad se quosdam rapiat peccatores, abyssos iniquitatum, & in illis ad abyssum demersos, & inter eminentissimos suos statuat sanctos, eoque quos in maximam nominis sui destinat ipse celsitudinem.

VIII. Hoc hodie peragit, En tibi mulier, abyssus libidinum, vilium adulteriorum impudica, porcorum hæra, perfida, viro perna, scoria Sarana: hæc Christus apprehendit, & inter thesauros collocat, qui inter vasa gloriæ & honoris emicant pretiosiores: cum ipsam Apostolam creet, vt illud exerceat officium anterior Apostolis, & prima sit Euangelij Iesu Christi apud infideles amantatrix, vt illam vocare possis nec inmeito Archiapostolam: *Tantum Apoll. in loquitur Origen.* hæc mulier virtus Christus ad eos qui in urbe erant. Samaritanam fecit Euangelistam, dicit Simon de Cassia. Euangelizant enim Christum concubitus suis; idque tamã Hieron. Baptist. de Lantz. Tom. II.

verborum eloquentiâ, & emphrali rationum, vt conuerteret, totamque moueret ciuitatem, quoniam in Christum oculos dirigeret: *Consecratur tibi, Ps. 144. 1. Domine omnia opera tua, & facti tui benedicant tibi. Consecratur Domino misericordia eius.* Opus hoc igitur perferretur, & luce clarius intuebimur, quam ad virtutem nobis Euangelista Christum proponat amore caprum; nam hic vrbane mulieri blandiatur, eam sibi per viam fidem assumat in sponsam, & qualiter per eam filios proceret spirituales & tot quidem, quot erant ciuitatis incolæ; ita vt tum temporis illa dicere potuerit, quæ postmodum Diuus Iulius 1. Cor. 4. ait Corinthijs: *In Christo Iesu per Euangelium ego 15. vos genui.*

§. 2. Venit in ciuitatem Samaritæ: Hic Christus se verum ostendit Deum, cui proprium est in cordibus efficaciter operari.

Aggreditur amoris Euangelista, diuinos Principis cælorum affectus exponere, quos eo modo nobis, depingit, vt pariter probationem prosequatur eius propositionis, quam vt Euangelij sui collocauerat fundamentum, nostræque est fidei: scilicet, quod Christus verbum æternum, verus sit Deus: *In Ioan. 1. 1. principio erat verbum, &c.* Pro cuius confirmatione ipse testatur, se historiam conscripsisse Euangelicam, non omnia Christi miracula referens, sed ea tantummodo, quæ proposito maxime conueniebant, vt huius fidei veritas hominibus inculcaretur: *Hæc autem scripta sunt, vt credatur, quia Iesus est filius Dei.* Inter alia recenset illud: quod, vt intentioni suæ congruum, ad eo fusè describit, & singularitus ornatum circumstantijs, vt intellexistis, est autem hoc inter Christi miracula, tale qualia non multa, Christus in mundo dignatus est operari, & in quo vim & potestatis suæ diuinæ declarat efficaciam, idque in duobus. Primo: per hoc quod operatus est intus in corde, in anima, in pectore huius mulieris. Secundo: per hoc quod operatus est in illa Samaritæ Provincia, & ciuitate Sjchar, ipsâ mediâ, totam illam conuertendo gentem Samaritanam infidelem.

Est igitur primo: hoc miraculum aptè propositum pro Christi Domini confirmanda diuinitate, per hoc quod operatus est in hac muliere: quia non est hoc opus minoris virtutis, quam primum, quod fecit in conspectu discipulorum suorum ad nuptias in Cana Galilææ, & statuit

A a a a Ewart